

REVISIONSRAPPORT

Landstinget i Jönköpings län

Granskning av Årsredovisning 2006

Granskningen är utförd på uppdrag av revisorerna inom landstinget i Jönköpings län

Jönköping 2007-03-26

Helena Patrikson
Inger Andersson
Jacob Westesson
Susanne Karlsson
Lai Ly
Ernst & Young AB

1. Sammanfattning.....	3
2. Inriktning / Syfte	4
3. Avgränsning / Metod.....	4
4. Iakttagelser, kommentarer och rekommendationer	4
4.1 Generella iakttagelser	4
4.1.1 Resultatanalys	5
4.1.2 Balanskravet och långsiktig ekonomisk stabilitet.....	6
4.1.3 Verksamhetens nettokostnad	8
4.1.4 Kompensationer för ej budgeterade kostnader	9
4.1.5 Löneskulder	10
4.2 Iakttagelser per förvaltning/resultatområde.....	10

1. Sammanfattning

Vår sammanfattande bedömning är att årsbokslutet för räkenskapsåret 2006-01-01 – 2006-12-31 är upprättat i enlighet med de krav som finns i Lagen om kommunal redovisning och fastställda bokslutsanvisningar. Landstinget följer i allt väsentligt de rekommendationer som är utgivna av Rådet för kommunal redovisning.

Granskningen av årsredovisningen omfattar endast den ekonomiska redovisningen.

De mest väsentliga iakttagelserna är:

- Landstingets övergripande finansiella mål har uppnåtts för 2006.
- Årets resultat har belastats av extra pensionskostnader uppgående till 70 mnkr.
- Inför 2006 fanns beslutade verksamhetsutökningar uppgående till 95 mnkr. Finansieringen med bl. a. effektiviseringar på 55 mnkr har inte kunnat genomföras som planerats.
- För Jönköpings sjukvårdsområde överstiger verksamhetens nettokostnad budget med 30 mnkr.
- Antalet årsarbetare har för landstinget som helhet ökat med 62. I budgeten beräknades antal årsarbetare vara oförändrat jämfört med föregående år.

I rapporten redovisas de generella iakttagelserna i avsnitt 4.1 och i avsnitt 4.2 beskrivs de iakttagelser som är specifika för resp. förvaltning/resultatområde.

2. Inriktning / Syfte

Syftet med granskningen av årsredovisningen 2006 har varit att bedöma om årsredovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ställning i landstingets verksamhet samt om gällande lag och rekommendationer följs. Rapporten ingår som en del i redovisningsrevisionen.

Iakttagelser som noterades vid granskning av årsbokslutet 2005 och delårsboksluten under 2006 har följts upp vid granskning av årsredovisningen 2006.

3. Avgränsning / Metod

Granskningen av årsredovisningen har huvudsakligen inriktats mot analys och kontroll av ekonomisk information. Samtliga resultatområden inom landstinget i Jönköpings län har omfattats av granskningen. En bedömning har skett om respektive resultatområde har följt fastställda bokslutsanvisningar.

Utkast till finansiella delar i årsredovisningen har granskats.

Som komplement till granskning av räkenskapsmaterialet har intervjuer med bl.a ekonomichefer och redovisningsansvariga skett. Diskussion med berörda personer på den centrala ekonomiavdelningen har ingått i granskningen.

4. Iakttagelser, kommentarer och rekommendationer

4.1 Generella iakttagelser

I detta avsnitt presenteras de generella iakttagelser som noterats under granskningen av årsredovisningen 2006. Iakttagelser av mindre väsentlig art har framförts muntligt till berörda personer på respektive förvaltning/resultatområde.

4.1.1 Resultatanalys

Landstingets resultatutveckling kan sammanfattas enligt följande:

	Utfall 2006	Budget 2006	Diff mot budget	Utfall 2005	Utfall 2004	Utfall 2003
Verksamhetens nettokostnad	-6 548	-6 488	-60	-6 205	-5 912	-5 713
Skatteintäkter	5 328	5 276	52	5 000	4 813	4 273
Generella stats- bidrag och utjämning	1 444	1 405	39	1 431	1 292	1 235
Finansnetto	66	7	59	91	42	58
Extraordinära poster	0	0	0	65	0	
Årets resultat	290	200	90	382	235	-147
Nettokostnad/skatter och bidrag	96,7%	97,1%		96,5%	96,8%	103,7%

Landstinget redovisar ett överskott uppgående till 290 mnkr, vilket är 90 mnkr över budget. Vi kan konstatera att för 2006 har verksamhetens nettokostnad överstigit budget med 60 mnkr. Att årets resultat ändå är så högt beror på att skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt finansnetto överstiger budgeten med 150 mnkr.

Landstingets verksamhet baseras på ett långsiktigt synsätt. Förändringar i verksamheten kan inte ske i större utsträckning mellan åren. Det innebär att verksamheten ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sett oberoende av konjunktursvängningar och tillfälliga intäktsposter. Vid högkonjunkturer ökar skatteunderlaget och även de finansiella posterna kan öka då vinster realiserar. Detta bör innebära att resultatet är högre under ”goda” tider för att det ska vara möjligt att bevara likartad verksamhet då konjunkturen vänder och skatteintäkterna inte ökar i samma takt som kostnaderna.

Ett överskott måste finnas för att klara de kostnader som finns för en bibehållen verksamhet. Värdeuppräknigen av pensionsskulden, som är upptagen som ansvarsförbindelse, har ej påverkat årets resultatet utan ska täckas av överskottet. Landstinget bedömer att denna värdeökning per år är ca 100 Mkr. Ny teknik innebär att utrymme även måste finnas för ersättningsinvesteringar i verksamheten. De avskrivningar som belastar årets resultat är baserade på tillgångens anskaffningsvärde. Återanskaffningsvärdet är i normalfallet högre, varför detta måste beaktas när den önskvärda resultatnivån fastställs.

En väsentlig händelse av engångskaraktär är att nya principer har fastställts när det gäller pensionsskulden. Ändrat avtal, ökad medellivslängd samt ändrad räntenivå har inneburit att kostnaden har ökat med 70 mnkr utöver normal förändring.

Slutsats:

Vår slutsats är att resultat- och balansräkning samt tillhörande finansiell information i utkastet till årsredovisning inte innehåller väsentliga fel utan ger en rättvisande bild av det ekonomiska utfallet för räkenskapsåret 2006.

4.1.2 Balanskravet och långsiktig ekonomisk stabilitet

Balanskravet

Landstinget redovisar 2006 ett positivt resultat, tidigare underskott täcktes 2005 och balanskravet är därmed uppfyllt.

Finansiella mål för god hushållning

Landstinget har ställt upp ett antal finansiella mål i budgeten 2007. Uppfyllelse av dessa mål ska, enligt landstinget, innebära att god ekonomisk hushållning uppnås i landstinget i Jönköpings län ur ett finansiellt perspektiv.

Två övergripande mål är att egenfinansiering av investeringar ska uppgå till 100% samt att resultatet ska vara större än 2,5% av nettokostnaden. Det sista målet kompletteras med att nettokostnadens andel av skatt och statsbidrag inte ska överstiga 98%.

Analys av utfall 2006:

Egenfinansiering av investeringar baserat på redovisat resultat uppgår till -93%. Om engångseffekter, hänförliga till förändringar i pensionskuldberäkningen, räknas bort uppgår nyckeltalet till 287 %.

Resultatet uppgår till 290 mnkr vilket innebär 4,4% av nettokostnaden.

Nettokostnadens andel av skatt och statsbidrag uppgår till 96,7%.

Slutsats:

Vår bedömning är att det är rimligt att inte fullt ut ta hänsyn till de effekter som de tillfälliga pensionskostnaderna (ränteändring och ökad medellivslängd) har på nyckeltalet egenfinansiering av investeringar. De övergripande finansiella målen för 2006 har därmed uppfyllts.

Även för de olika förvaltningarna finns mål för god hushållning fastställda.

Sjukvårdande förvaltningar har bl a följande ekonomiska mål:

- Kostnad per verksamhetsområde ska ej överstiga budgeterad nivå.
- Följsamhet ska ske till 100% för mål som är uppsatta för att följa läkemedelskommitténs kriterier för kostnadseffektiv läkemedelsförskrivning.
- Den totala läkemedelskostnaden per invånare ska ligga i nedre kvartil bland länen.

I förvaltningarnas verksamhetsberättelser framgår att samtliga mål inte uppfyllts. Bl a ryms inte kostnad per verksamhetsområde inom den budgeterade nivån. Även när det gäller kostnadseffektiv läkemedelsförskrivning når man inte målen.

Det är oklart hur landstinget tolkar dessa resultat och om man trots att målen inte uppfylls ändå anser att god ekonomisk hushållning uppnås.

Rekommendation:

Landstinget bör tydligare i budgetprocessen och vid analys av utfallet fastställa vilken måluppfyllelse som gäller för att man ska anse att god ekonomisk hushållning uppnås.

4.1.3 Verksamhetens nettokostnad

Grundläggande för en långsiktigt sund ekonomi är att verksamhetens nettokostnad hålls inom budgetramarna. Ökande nettokostnader innebär risk för obalanser i ekonomin och behov av mer genomgripande förändringar i verksamheten. Nedan presenteras förvaltningarnas nettokostnader 2006 och jämförelse med budget, prognoser under året samt föregående år.

	Utfall 2006	Prognos delår 2:2006	Prognos delår 1:2006	Budget 2006	Utfall 2006 jämfört Budget 2006	Utfall 2005	Utfall 2005 jämfört budget 2005
Jönköpings sjukvårdsområde	-2 756	-2 746	-2 718	-2 726	-30	-2 598	13
Höglandets sjukvårdsområde	-1 425	-1 418	-1 406	-1 418	-7	-1 361	10
Värnamo Sjukvårdsområde	-1 127	-1 130	-1 123	-1 125	-2	-1 102	-7
Folktandvården	-180	-183	-184	-188	8	-171	8
Landstingsfastigheter	-4	-3	-5	-2	-2	-4	-4
Laboratoriemedicin	7	6	5	1	6	6	6
Landstingets kansli	-114	-116	-116	-116	2	-110	2
IT-centrum	11	7	7	7	4	5	5
Regional utveckling	-48	-47	-47	-49	1	-44	4
Förvaltningarnas nettokostnad	-5 636	-5 630	-5 587	-5 616	-20	-5 379	37
Övrig verksamhet (RO10)	-912	-831	-801	-872	-40	-826	74
Totalt	-6 548	-6 461	-6 388	-6 488	-60	-6 205	111

Av ovanstående tabell framgår att förvaltningarna totalt överskrider den budgeterade nettokostnaden med 20 mnkr. Begreppet nettokostnader för Folktandvården är inte jämförbart med övriga verksamheter eftersom de i stor utsträckning baserar sin verksamhet på externa intäkter. De tre sjukvårdsområdena står för 39 mnkr av underskottet och Jönköpings sjukvårdsområde utgör 30 mnkr. Budgetavvikelsen procentuellt sett för Jönköpings sjukvårdsområde är 1%, men på grund av verksamhetens omfattning får avvikelsen stor effekt på det totala underskottet.

Vid ingången till 2006 fanns ett antal verksamhetsutökningar uppgående till 95 mnkr budgeterade. Dessa skulle till 55 mnkr finansieras genom effektiviseringar i verksamheten. Årets underskott visar att dessa effektiviseringar inte har kunnat genomföras som planerats.

Antalet årsarbetare för landstinget som helhet har ökat med 62, vilket innebär en beräknad kostnad på 30 mnkr. I budgeten 2006 beräknade man att antalet årsarbetare skulle vara oförändrat jämfört med 2005. I Jönköpings sjukvårdsområde har antalet årsarbetare ökat med 44, i Höglandets sjukvårdsområde med 4 och i Värnamo har man minskat antalet årsarbetare med 8. De övriga förvaltningarna som står för större förändringar är kansliet som har ökat med 10 årsarbetare, IT-centrum med 5 årsarbetare, Laboratoriemedicin med 4 årsarbetare samt Regional utveckling med 9 årsarbetare. Ökningen av kansliets årsarbetare beror huvudsakligen på att personal flyttats från sjukvårdsområdena. För att kunna jämföra med föregående år bör alltså även dessa beaktas när man bedömer sjukvårdsområdenas personalsituation.

Baserat på tidigare erfarenheter kan konstateras att åtgärdsplaner, som upprättas under året då förvaltningarna bedömer att verksamheterna kommer att ge ett underskott, ofta är svåra att omsätta i praktisk handling. Ambitionen bör vara att dessa åtgärdsplaner är så konkreta som möjligt för att de ska få avsedd effekt.

Rekommendation:

Inför 2007 är det av vikt att utvecklingen av nettokostnaden och antalet årsarbetare noggrant följs så att effektiva åtgärdsplaner kan upprättas och åtgärder kan vidtas i tid. De åtgärdsplaner som har upprättats för hur 2006 års underskott ska hanteras bör löpande utvärderas och omarbetas baserat på aktuella förhållanden.

4.1.4 Kompensationer för ej budgeterade kostnader

Tidigare år har respektive förvaltning efter diskussion med centrala ekonomiavdelningen fått kompensation i efterhand för vissa kostnader t ex merkostnader för hyrläkare. I år har dessa justeringar skett under december genom att kostnaderna har bokförts på RO 10 istället för på de enskilda förvaltningarna. Kompensationen för hyrläkare och utländska läkare utöver budgeterad nivå uppgår till 12 mnkr fördelat på Jönköping 2 mnkr, Höglandet 6 mnkr och Värnamo 4 mnkr. Dessa kostnader ingick föregående år i respektive förvaltnings resultat, vilket man måste ta hänsyn till vid jämförelse med föregående år.

I tidigare revisionsrapporter har förts fram att det är viktigt med tydliga förutsättningar under verksamhetsåret för de olika förvaltningarna. Hanteringen av ej budgeterade kostnader under innevarande år förbättrar möjligheterna till styrning och uppföljning i den enskilda förvaltningen. Även löpande under året bör centrala ekonomiavdelningen bedöma hur dessa ej budgeterade kostnader ska hanteras.

Under 2006 har utökningar skett av budgetramen bl a när det gäller läkemedel 28 mnkr och rättspsykiatri 15 mnkr. När det gäller ökningen av läkemedelsbudgeten är det inte klart om ökningen har uppkommit pga. prisökningar eller om det är verksamhetsutökningar.

4.1.5 Löneskulder

I rapporten efter delårsbokslutet 2006-08-31 kommenterades att det har funnits variationer mellan bokförda löneskulder och verkliga löneskulder från lönesystemet Palett. Problemet kvarstår vid årsbokslutet. Per 31 december var löneskulderna 0,3 mnkr lägre enligt lönesystemet än enligt huvudboken och denna skillnad har bokförts som intäkt. Motsvarande differens var per 2006-08-31 2,4 mnkr. Differenserna, som både har varit positiva och negativa, justeras månadsvis under året per förvaltning. Fördelning till kliniknivå sker ej. Centrala ekonomiavdelningen har försökt att hitta orsaker till differenserna. Kontakt har tagits med programleverantören men landstinget ser för närvarande ingen lösning på problemet.

4.2 Iakttagelser per förvaltning/resultatområde

Vår övergripande bedömning är att förvaltningarnas bokslut upprättas enligt bokslutsanvisningarna (E-cirkulär E29/06 daterat 2006-11-28). När det gäller projektspecifikationer kan förbättringar ske. Detta behandlas utförligare i rapporten om Intern kontroll 2006. Inga väsentliga förändringar har skett av redovisningsprinciper jämfört med föregående år.

Vi har vid vår granskning inte hittat några väsentliga fel som påverkar resultat och ställning.

Folktandvården (RO 27)

Under hösten har arbetet med att stämma av kontot 1531 – T4 Patientfordran fortsatt och Folktandvården kan nu stämma av kontot på kliniknivå. Jämförelser sker mellan redovisningen från det vårdadministrativa systemet T4 med redovisning i det administrativa systemet Raindance. På några kliniker finns differenser som är under utredning. Analys kommer att ske på enskilda kliniker för att utreda om de beror på handhavarfel och då i samband med detta genomföra utbildningsinsatser. Dessa, ej identifierade fel, uppgår vid bokslutet till ca 100 tkr.

Rekommendation:

En ny version av T4 kommer att införas. I samband med detta är det viktigt att resurser avsätts för att grundligt testa den nya versionen för att förebygga att liknande problem, som Folktandvården har haft med nuvarande version, uppkommer på nytt.

Vid granskningen av delårsbokslutet framkom att Försäkringskassan i Skåne inte hade för avsikt att lämna bekräftelse på den fordran, uppgående till 4,9 mnkr, som Folktandvården har på dem. På grund av beloppets storlek har Landstingsrevision därför skickat en saldoförfrågan till Försäkringskassan i Skåne. Under mars 2007 har Försäkringskassan i Skåne lämnat besked om sin skuld till Folktandvården och beloppet har kunnat stämmas av.